

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:47

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:47

Fredagen den 5 juli

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Statsrådet Peter Norman

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 26 juni 2013

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för finansiella och ekonomiska frågor den 9 juli 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag vill särskilt hälsa Jonas Gunnarsson välkommen till EU-nämnden för första gången. Vi är naturligtvis också otroligt glada för att se Walburga Habsburg Douglas tillbaka hos oss.

Vi hälsar statsrådet Peter Norman och medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Det finns inga A-punkter.

Finns det något att säga med anledning av rådsmötet den 26 juni?

Anf. 2 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Jag ger gärna en liten föredragning.

En allmän inriktning i krishanteringsverktyget antogs på Ekofinmötet den 26–27 juni. Direktivet är nu betydligt mer flexibelt än kommissionens ursprungliga förslag, vilket regeringen tycker är mycket positivt. Huvudregeln är enligt direktivet att skriva ned, det vill säga baila in, 8 procent av bankens totala skulder innan avvecklingsfonden får gå in. Ett alternativ är att räkna på 20 procent av riskviktade tillgångar, vilket passar svenska förhållanden bättre.

Varför är det bra för oss att vi får räkna på riskviktade tillgångar? Jo, det finns både teoretiska och praktiska skäl. Teoretiskt är det ett mer rättvisande mått där risken i bankens tillgångar spelar roll, och hela CRD IV och principen om kapitaltäckning bygger just på riskviktning. Praktiskt sett har svenska banker väldigt låga riskvikter. Utan detta alternativ skulle direktivets tillämpning vara mycket strikt för svensk del.

Nu vidtar trilogförhandlingar mellan Europaparlamentet, kommissionen och ordförandeskapet. Parlamentet har antagit ett förslag på motsvarande sätt som rådet, vilket är deras utgångspunkt i trilogerna. Detta förslag innehåller explicit statliga verktyg – garantier, kapitaltillskott och tillfälligt statligt ägande – i linje med den svenska stödlagen. Regeringen skulle naturligtvis välkomna om dessa delar togs med även i den slutgiltiga överenskommelsen.

Anf. 3 BO BERNHARDSSON (S):

Tack för informationen! Regeringen fick mandat för att ha möjlighet att säga nej till förslaget om Sverige, som vi uppfattade det, inte fick igenom möjligheten att tillfälligt ta över ägandet i en bank. Det var ett ganska bestämt krav från svensk sida.

Som jag förstår det nu fick Sverige inte igenom det, utan det ligger i parlamentets förslag. Eller har jag missuppfattat? Är förhoppningen att parlamentets utgångspunkter ska göra att Sverige får framgång med den linjen, för så här långt har vi det inte? Är det rätt uppfattat?

Anf. 4 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Jag kan börja med att säga att den skrivning som finns i överenskommelsen är en skrivning som i praktiken är ämnad just för svenska förhållanden, även om det inte står så explicit. Men själva innebörden av den är just att vi får bilda in 8 procent av skulderna innan avvecklingsfonderna går in. För att kunna ge ett mer precist svar föreslår jag att en tjänsteman utvecklar det.

Anf. 5 Ämnesrådet NICLAS ALSÉN:

Vi har kämpat för att få möjlighet till den här flexibiliteten. Även om vi, som finansmarknadsministern var inne på, kanske skulle vilja ha explicita statliga verktyg i direktivet är denna möjlighet till flexibilitet ändå hyfsat bra. Vi gjorde en bedömning av vad vi kunde acceptera. Det var det bud som Sverige kom med i förhandlingarna. Om gränsen kan ligga på 20 procent av riskvägda tillgångar är det tillräckligt flexibelt för att det inte ska ställa till problem, som vi bedömer det.

Anf. 6 BO BERNHARDSSON (S):

Då ställer jag den konkreta frågan en gång till. Ett viktigt krav från oss var att man skulle ha möjlighet att gå in och tillfälligt ta över en bank. Jag uppfattade att det var viktigt i sammanhanget.

Det är klart att man kan ha flexibilitet även i andra delar. Det har vi uppenbarligen fått. Men jag uppfattar det som att vi inte fick igenom det kravet i förhandlingarna. Är det rätt uppfattat? Står hoppet på den punkten i så fall till att parlamentet ska kunna förändra det slutgiltiga förslaget så att en sådan möjlighet att tillfälligt ta över banker finns med?

Anf. 7 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Jag tror att man kan uttrycka det som att vi har fått igenom precis det som Bo Bernhardsson säger. Däremot ska triloförhandlingar med bland andra parlamentet komma till stånd. I överenskommelsen i Ekofinrådet är dessa krav väl tillgodosedda. Sedan får vi se vart förhandlingarna leder.

Anf. 8 BO BERNHARDSSON (S):

Då har jag förstått.

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 4 a, Aktuella lagstiftningsförslag. Finns det något att säga om det, statsrådet?

Anf. 10 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ordförandeskapet har signalerat att man på Frankrikes begäran ska informera om den preliminära överenskommelse som under förra veckan nåddes med parlamentet om förslag till förordning om insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan, den så kallade marknadsmissbruksförordningen. Regeringen är, som vi har informerat riksdagen om, nöjd med överenskommelsen.

Frankrike aviserade dock att man vill ha en diskussion på Ekofin om den option som finns i kompromissen om att en medlemsstat kan välja att ha straffrättsliga sanktioner i stället för administrativa. Det är en option som Frankrike motsätter sig. Den straffrättsliga option som Frankrike ifrågasätter är någonting som regeringen har drivit starkt under förhandlingarna, och vi stöder därför överenskommelsen.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det blev plötsligt lite osäkert huruvida detta är en diskussionspunkt, en beslutspunkt eller, som vi trodde, en informationspunkt?

Anf. 12 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Det är en informationspunkt.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 4 a och går vidare till punkt 6 som gäller presentation av det litauiska ordförandeskapets arbetsprogram. Det är en diskussionspunkt och en ny fråga.

Anf. 14 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! I vanlig ordning ska det inkommande ordförandeskapet presentera sitt arbetsprogram för Ekofinrådets möten de kommande sex månaderna. Vi har ännu inte fått arbetsprogrammet.

Jag kan dock kort nämna vad Litauen tar upp i sitt övergripande ordförandeskapsprogram. De räknar upp sju områden som finansministrarna ska arbeta med. Dessa områden är EU-budgeten för 2014, förstärkning av EMU, bankunionen, reglering av finansmarknaderna, skattefrågor, bekämpning av smuggling och andra typer av illegal handel samt områden som prioriteras av G20. Ordförandeskapets representation av EU baseras alltså på överenskomna positioner.

Det brukar inte bli någon omfattande diskussion om programmet vid Ekofin, men regeringen välkomnar att Litauen betonar det fortsatta arbetet med att stärka regleringen av finansmarknaderna.

På skatteområdet välkomnar vi särskilt att man kommer att fokusera på bekämpning av skattefusk och att man även kommer att fortsätta arbetet med energiskattedirektivet.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning.

Vi går vidare till punkt 7, Uppföljning av Europeiska rådet den 27–28 juni 2013. Även det är en diskussionspunkt.

Anf. 16 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ekofinrådet ska följa upp Europeiska rådet den 27–28 juni 2013. Europeiska rådet hade en bred dagordning. Bland annat behandlades landspecifika rekommendationer – som vi har diskuterat här tidigare – inom ramen för den europeiska terminen, fördjupningsarbetet av det europeiska valutasamarbetet, ungdomsarbetslösheten samt uppföljning av pakten för tillväxt och sysselsättning. Statsministern återrapporterade till EU-nämnden om mötet i sin helhet den 28 juni.

Den signal vi har fått från ordförandeskapet är att man kort ska informera om utfallet i Europeiska rådet. Det kommer troligen främst att beröra den kommande processen för Europeiska investeringsbanken och kommissionens rapport om utlåning till små och medelstora företag samt arbetet med fördjupningen av EMU. Ingen diskussion förväntas vid mötet.

Europeiska rådet har beslutat att Europeiska investeringsbanken, kommissionen och rådet ska arbeta vidare med det förslag på ett finansiellt instrument för små och medelstora företag i EU som redan har presenterats. Generellt tycker regeringen att nya finansiella instrument ska utformas på ett finansiellt sunt och transparent sätt, vilket också nämns i slutsatserna från Europeiska rådet. Det är viktigt att risktagandet för EIB och EU-budgeten beaktas i nya förslag.

Regeringen anser vidare att andra åtgärder, såsom utvecklingen av den inre marknaden och tjänstesektorn, troligtvis har större betydelse för EU:s konkurrenskraft, tillväxt och sysselsättning än möjligheten till ökad utlåning från EIB.

När det gäller fördjupningen av EMU har regeringen vid ett flertal tillfällen redovisat och fått stöd för sin handlingslinje i nämnden, senast när statsministern var här inför Europeiska rådet. Regeringen vill se ett väl fungerande EMU. Viktigast nu bör dock vara ett effektivt genomförande av det existerande ramverket, som ju förstärkts bland annat genom både sexpack och tvåpack.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade inriktning under punkt 7.

Vi går vidare till punkt 8, Lettlands införande av euro. Det är en beslutspunkt, men endast euroländer har rösträtt. Finns det något att säga?

Anf. 18 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Ekofinrådet väntas anta de nödvändiga rättsakterna för att medge att Lettland kan anta euron som valuta den 1 januari 2014. Lettland begärde den 5 mars 2013 en konvergensprövning med målet att införa euro den 1 januari 2014. ECB och kommissionen har under våren förberett konvergensrapporten, som publicerades den 5 juni 2013.

Ekonomiska kriterier som ska uppfyllas för eurointräde är prisstabilitet, sunda offentliga finanser, växelkursstabilitet samt att den långa räntan inte avviker alltför mycket från räntan i euroländerna. Huruvida medlemsstatens nationella lagstiftning överensstämmer med gemenskapsrätten är också en del av bedömningen.

Kommissionens och ECB:s slutsats av konvergensprövningen är att Lettland uppfyller kriterierna. Ekofinrådet antog den 21 juni en rekommendation från euroländerna om införande av euro som valuta i Lettland. Nu väntas formellt beslut fattas. De nödvändiga förordningarna antas av Ekofinrådet efter att samråd skett med Europaparlamentet, efter att Europeiska rådet ställde sig bakom rekommendationen den 27–28 juni. Förordningarna antas i rådet enbart av medlemsstater med euro som valuta, som ordföranden nyss sade.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 9. Även detta är en beslutspunkt endast för euroländer. Det gäller genomförandet av det tvädelade lagstiftningspaketet.

Anf. 20 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Förordningarna om den så kallade tvåpacken om stärkt ekonomisk styrning för euroländerna trädde i kraft den 30 maj 2013. På mötet väntas Ekofinrådet som en del i genomförandet av tvåpacken godkänna en uppförandekod till tvåpacken. Vidare väntas rådet ställa sig bakom förordningen om rapporteringskrav som kommissionen i enlighet med tvåpacken kan ställa på euroländer som är föremål för underskottsförfarande. Formellt sker det genom att rådet deklarerar sin avsikt att inte invända mot kommissionens delegerade förordning. Uppförandekoden och kommissionens delegerade förordning specificerar de rapporteringskrav och processer som följer av tvåpacken.

Då vi tidigare har haft samråd i nämnden om tvåpacken, senast i januari 2013, föreslår jag att jag inte redogör för substansen i förslagen. Sverige berörs inte direkt av dessa beslut och har inte rösträtt vad gäller tvåpackens antagande.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen även under den punkten och går vidare till punkt 11 om uppföljning av G20-mötet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 22 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Herr ordförande! Vid Ekofin kommer en orienteringsdiskussion att hållas inför G20:s finansminister- och centralbankschefsmöte senare i juli. Ekofinministrarna ska ställa sig bakom ett gemensamt positionspapper, så kallat Terms of Reference, till G20-mötet.

Huvudfrågorna vid G20-mötet väntas bli den globala ekonomin och arbetet med att främja hållbar tillväxt, reformer av den internationella finansiella arkitekturen inklusive inflytande och representation i IMF, G20:s initiativ för att främja långsiktiga investeringar, reformprocessen i finansiell sektor där euroländerna förväntas redovisa hur det går i arbetet

2012/13:47
5 juli

med att etablera den så kallade bankunionen och till slut initiativ för att öka transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Huvudbudskapet i utkastet till positionspapper som nu föreligger är i linje med svensk syn, och regeringen ställer sig bakom dessa.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Finns det något att anföra på punkt 12, Övriga frågor? Nej, det finns det inte, och då tackar vi för närvaron här i dag och önskar en trevlig helg.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Hans Lindberg och medarbetare välkomna till EU-nämnden.

Den aktuella punkten om EU:s budgetprocess för 2014 är en beslutspunkt.

Anf. 25 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Herr ordförande! Som ni vet presenteras årsbudgetförslaget vanligtvis i slutet av april, men i år har det blivit försenat på grund av förhandlingen om den fleråriga budgetramen.

Kommissionen antog den 26 juni sitt årsbudgetförslag, och samma dag presenterades förslaget för såväl Europaparlamentets som rådets respektive budgetkommittéer. Därefter kommer förslaget att behandlas osedvanligt skyndsamt i rådets budgetkommitté under början av juli och därefter i Coreper II. Om enighet uppnås vid Coreper om rådets behandling avser det litauiska ordförandeskapet att föreslå att rådets behandling antas som en A-punkt vid ett rådsmöte. Om detta inte är möjligt kommer ordförandeskapet att sammankalla till ett rådsmöte, och rådets behandling kommer att genomföras vid Ekofin Budget den 25 juli. I så fall kommer jag att åka dit. Det är därför vi i detta läge inte har någon kommenterad dagordning.

Under hösten fortsätter förhandlingarna med att Europaparlamentet antar sin behandling i oktober. Därefter följer ett förlikningsförfarande under tre veckor, under vilket rådet och Europaparlamentet ska enas om ett gemensamt förslag. Slutförhandlingen, som består av ett förlikningsmöte mellan rådet och parlamentet vilket genomförs parallellt med Ekofin Budget, äger rum den 11 november. Därefter förväntas parlamentet inom två veckor fastställa budgeten för 2014. Det blir alltså en lång institutionell resa härmed.

Budgeten för 2014 blir den första i den fleråriga budgetram som omfattar den nya perioden. Ramarna, eller utgiftstaken, för 2014 års budget är på lägre nivå än ramarna för 2013. Det här är ett resultat av MFF-förhandlingen. Nivån på taket för åtaganden är knappt 10 miljarder euro och taket för betalningar 8 miljarder euro lägre jämfört med MFF-taken för 2013.

Kommissionens förslag till årsbudget för 2014 lämnar en mycket begränsad marginal för åtaganden. Det här är någonting mycket viktigt som jag kommer att återkomma till.

Kommissionen lämnar därutöver endast en närmast obefintlig marginal för betalningar på 0,2 miljarder euro, vilket kan jämföras med marginalen för 2013 års beslutade budget på ca 11 miljarder. Under föregående års budgetförfarande fanns det bland de likasinnade medlemsstaterna ett starkt motstånd i rådet mot höjningar av betalningsnivån i budgeten, som ligger till grund för EU-avgiften, i ljuset av de åtstramningar som man samtidigt genomförde nationellt.

Utöver betalningsnivån förväntas även åtagandenivån att utgöra en viktig förhandlingsfråga i årets budgetförfarande, detta eftersom dagens åtaganden är morgondagens betalningar. Det är ofta förskjutningar mellan åtaganden och betalningar. Det här är den argumentationslinje som Sverige driver bland likasinnade och i rådet i stort.

Vidare måste problemet med stora utestående åtaganden som ännu inte har förfallit till betalning, de som kallas RAL, beaktas, vilket ytterligare talar för sänkta åtagandenivåer.

Mot den bakgrunden förväntar vi oss att behovet av tillräckliga marginaler kommer att diskuteras mycket i årets budgetförfarande, inte minst eftersom kommissionen inte lämnat någon marginal alls för betalningar i sitt förslag, vilket är extremt. Samtidigt befarar vi att förhandlingsviljan bland andra medlemsstater, däribland de som brukar vara budgetrestriktiva precis som Sverige, vid årets förhandling kommer att vara begränsad givet den intensitet som det har varit i MFF-förhandlingarna.

Låt oss titta närmare på budgetförslaget för 2014. Åtagandeanlagen inom ram föreslås alltså till ungefär 142 miljarder euro, vilket lämnar endast en marginal på 528,6 miljoner euro. Kommissionen föreslår även åtagandeanslag utanför ram på 456 miljoner euro. Sammantaget motsvarar de här åtagandena lite drygt 1 procent av medlemsstaternas samlade bni.

Betalningsanslagen inom ram föreslås till ungefär 135 miljarder euro med endast en marginal på 0,2 miljoner euro. Förslaget som helhet ligger inom de utgiftsramar som Europeiska rådet beslutat i februari för den fleråriga budgetramen. Icke desto mindre riskerar de här otillräckliga marginalerna att leda till krav på utnyttjande av olika instrument som medför utgifter utöver budgetramen.

Budgeten ska enligt kommissionen framför allt inriktas på att stävja ungdomsarbetslöshet, stödja medlemsstaternas politik för investeringar och tillväxt samt finansiering för små och medelstora företag. Som ni känner till kom rådet och parlamentet den 27 juni överens om att koncentrera utbetalning av ungdomsarbetslöshetsinitiativet till åren 2014 och 2015. Det här återspeglas i årsbudgetförslaget för 2014 genom att en betydande framflyttning av åtagandena, motsvarande 3,8 miljarder euro, föreslås. Med anledning av denna framflyttning föreslås en uppjustering av åtagandetaket för 1 b, Sammanhållningspolitiken, med 170 miljoner euro samtidigt som taket för 1 a, Konkurrenskraft, justeras ned med motsvarande belopp under 2014. För 2015 föreslås motsvarande justering med 260 miljoner euro. Sedan justeras dessa tak i omvänd riktning för att kompensera det hela under perioden 2017–2020.

Jag tänkte kort gå in på respektive utgiftsområde och kommentera under vissa orsakerna till de största förändringarna jämfört med 2013.

Jag börjar med 1 a, Konkurrenskraft för tillväxt och sysselsättning. Åtagandeanslagen uppgår till ungefär 16 miljarder euro och betalningsanslagen till lite drygt 11 miljarder euro. Marginalen uppgår i sin tur till 126 miljoner. Åtagandena ökar med 3,3 procent, medan betalningarna minskar med 9,3 procent. Det som ligger bakom är ökade anslag till de tre stora infrastrukturprojekten Galileo, Iter och Copernicus.

För 1 b, Ekonomisk, social och territorial sammanhållning, är kommissionens förslag till åtagandeanslag 47 miljarder euro och till betalningsanslag 51 miljarder euro. Även här är marginalen ganska liten, 22

miljoner euro. Här minskar åtagandeanslagen med 13 ½ procent, vilket återspeglas i att anslaget till sammanhållningspolitiken i den nya budgetramen är på lägre nivå än under innevarande period. Under 1b föreslås även finansiering av två nya program, ungdomsarbetslöshetsinitiativet och fonden för bistånd till dem som har det sämst ställt.

Betalningsanslaget föreslås minska med 9,3 procent. Även här finns det naturligtvis bakomliggande orsaker, men jag går inte närmare in på dem.

Under rubrik 2 om bevarande och förvaltning av naturresurser, jordbrukspolitiken, finns det en del förändringar.

Åtagandeanslagen ligger på i runda slängar 59 miljarder euro och betalningarna på 56 miljarder euro. Marginalerna är som ni ser även här väldigt små. De är nere på 55 miljoner, vilket kan jämföras med marginalen 2013 där man i stället hade en marginal på 1 425 miljoner euro. Man lämnar ingen som helst marginal under det särskilda åtagandet för direkt- och marknadsstöd.

Ser vi på rubrik 3, Säkerhet och medborgarskap, har vi en minskning med 11,9 procent för betalningar jämfört med 2013. Det är en rubrik som domineras av fyra stora program. Det är asyl- och migrationsfonden, fonden för inre säkerhet, programmen för mat och livsmedel och kreativa Europa samt också en rad mindre fonder. En betydande del av anslagen under rubriken går även till att finansiera decentraliserade myndigheter med ansvar för de olika programmen.

Sedan har vi rubrik 4, det är EU som global aktör. Här minskar åtagandena med 12 procent och betalningarna med 8 procent jämfört med 2013. Det är framför allt ett resultat av MFF-förhandlingarna.

Därefter har vi rubrik 5, Administration. Här har vi ett förslag på en liten ökning med 2,1 procent. Kommissionen uppmanar alla institutioner att tillämpa en tidigareläggning av det allmänna initiativet i budgetramen om neddragning av antalet tjänster om 1 procent som följer av reformen av tjänsteföreskrifterna. Kommissionen föreslår en ökning på 0,8 procent för sin egen administration, att jämföra med övriga institutioner som sammantaget föreslår öknings på 1,7 procent.

Vi har också en sjätte rubrik i budgeten. Det brukar normalt sett bara vara fem rubriker. Nu har vi ett nytt medlemsland, Kroatien. Den sjätte rubriken, Kompensationer, omfattar den så kallade likviditetsfaciliteten som upprättas till stöd för just Kroatien. Det är en tillfällig facilitet som fram till utgången av 2014 ska bistå Kroatien med att förbättra likviditetsflödet i den nationella budgeten. Motsvarande facilitet upprättades i samband med andra utvidgningar av unionen som vi har haft.

Det var lite kort om de olika rubrikerna. Ni får gärna återkomma med frågor i ett senare skede.

Då har vi Sveriges EU-avgift. En ökning av betalningsanslagen får en direkt effekt på medlemsstaternas EU-avgifter under det aktuella budgetåret. En ökning av åtagandeanslaget innebär att avgifterna ökar när dessa åtaganden förfaller till betalning, alltså när man får betala för åtagandet. För en del av anslagen sker det under budgetåret. För andra åtaganden sker det under efterkommande år i stället.

Det är först när beslutet om årsbudget för 2014 har fattats som den svenska EU-avgiften för 2014 kan beräknas med större säkerhet. Även om en mängd faktorer kan påverka prognosen kan dock konstateras att

kommissionen i och med årsbudgetförslaget beräknar att Sveriges avgift för 2014 uppgår till ca 38,4 miljarder kronor.

Att avgiften ökar trots att EU:s utgifter beräknas minska jämfört med 2013 är en följd av att rabatterna som Sverige har för perioden 2014–2020 ännu inte har formaliserats för 2014. De rabatterna får vi först retroaktivt, troligen 2016. Då kommer rabatten för 2014 och 2015. Det beror på ratificeringsförfarandet som man har.

Ska vi övergå till en bedömning av förslaget är det helt anmärkningsvärt att marginalerna är så små eller närmast obefintliga. Budgetförslaget ligger genomgående anmärkningsvärt nära taken i den fleråriga budgetramen. Det lämnar inga möjligheter för att omhänderta och finansiera oförutsedda händelser inom ram, vilket regeringen anser vara problematiskt.

Tillräckliga marginaler är en grundprincip för en god budgethantering och budgetdisciplin. En respekt för den nyligen överenskomna budgetramen är helt centralt när man gör en årsbudget. Dessutom måste man påminna om att de beslut som fattades av stats- och regeringscheferna om budgetramstaken för den fleråriga budgetramen ska man se som absoluta tak och inte som något slags utgiftsmål.

EU måste kunna infria sina juridiska åtaganden som redan ingåtts genom att betala de tydligt verifierade behov som kommer in. För att klara det måste vi begränsa och prioritera bland de nya åtagandena så att andelen betalningar som härrör från 2014 begränsas som andel av den totala betalningsstocken för 2014.

Vi bedömer att kommissionen på flera håll i budgeten har tagit steg i rätt riktning mot mer realistiska prognoser jämfört med tidigare. Samtidigt kan vi konstatera att överskottet i budgeten för 2012 uppgick till drygt 1 miljard euro.

Med all sannolikhet kommer också förseningar i starten av program, sena antaganden av sektorsövergripande regler och förlängning till de så kallade N-plus-reglerna att tala för lågt genomförande det första året i programperioden, vilket ytterligare skulle tala för sänkta anslagsnivåer.

Samtidigt har årsbudgetförhandlingen de senaste åren mycket kretsat kring storleken på behovet av betalningsanslag för att unionen ska kunna respektera de tidigare ingångna åtagandena, att helt enkelt kunna betala räkningarna som kommer in.

Regeringen håller med om att rådet måste kunna infria sina juridiska åtaganden genom att betala räkningarna när de kommer in. Det är givetvis så. För att klara det måste vi begränsa och prioritera bland förslagen som finns till nya åtaganden så att budgetökningen blir begränsad.

Sammantaget är det därför vår bedömning att det finns anledning att ifrågasätta anslagsnivåerna i budgetförslaget för 2014. Sannolikt bäddar allt detta för en svår budgetförhandling med Europaparlamentet under hösten med påtagliga utgiftsrisker. Ambitionen bör därför vara att tillsammans med likasinnade så långt det går begränsa nivåerna i budgeten för 2014.

Samtidigt måste vi ha en realistisk syn på de möjligheter som finns att anpassa anslagsnivåer i årsbudgetprocessen. Unionen har ett åtagande att infria de betalningar som ingåtts redan under tidigare år samtidigt som en stor andel av budgeten antingen är låst i fleråriga program från inneva-

rande och nästa budgetram eller avtalsreglerad som till exempel pensionsutgifterna.

Det var en liten bakgrund till den svenska ståndpunkten. För årsbudgetarbetet som helhet är det vår utgångspunkt att fortsätta den budgetrestriktiva linje som Sverige traditionellt drivit som haft en bred uppslutning i riksdagen. Det innebär bland annat följande.

Till att börja med ska man respektera de finansiella ramarna. Regeringen verkar för en effektiv och återhållsam budgetpolitik inom EU. Målet innebär att vi ska verka för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv användning av unionens medel.

Närhetsprincipen ska också tillämpas på budgetområdet. Det innebär att alla verksamheter som finansieras över EU-budgeten ska ha ett europeiskt mervärde.

Målet om en strikt budgetdisciplin innebär att verka för en begränsning av EU:s utgifter inom ramen för den fleråriga budgetramen och därmed för den svenska avgiften till EU.

Det övergripande målet i arbetet med 2014 års EU-budget är därmed liksom tidigare år att nå en så restriktiv budget som möjligt där anslagsnivåerna utgår från realistiska bedömningar av behov och absorptionsförmåga.

Som grundläggande princip anser regeringen att räkningar från tidigare ingångna åtaganden ska betalas när de är tydligt underbyggda med verifierade behov som inte kan omprioriteras.

För att klara detta måste vi begränsa och prioritera bland nya åtaganden som leder till betalningar på kort sikt. Åtagandenivåerna för 2014 bör därmed begränsas så att betalningar som härrör från nya åtaganden 2014 blir lägre som andel av total betalningsstock för 2014.

Förseningar i starten av program, sent antagande av sektorsövergripande regler och förordningar samt förlängningar av de så kallade N-plus-reglerna talar också för sänkta anslag. Budgetnivån bör därför anpassas till vad som realistiskt bedöms kunna utnyttjas mot bakgrund av att 2014 är det första året i en ny programperiod.

Som ett led i detta verkar vi för realistiska prognoser för att undvika överbudgetering och att medlemsstaterna därmed betalar onödigt höga avgifter. Att utnyttjade medel överförs mellan utgiftsrubriker under budgetåret leder även det till en expansiv budget.

Någonting som är väldigt viktigt är att verka för tillräckliga marginaler mellan taken i den fleråriga budgetramen och budgetens åtagandenivå. Det är för att skapa förutsättningar för att hantera oförutsedda händelser.

Det är särskilt viktigt under rubrik 1 a, Konkurrenskraft, och rubrik 4, EU som global aktör, där nya initiativ och oförutsedda händelser inte är ovanliga under ett löpande budgetår.

Det finns också all anledning att undvika att mobilisera instrument som går utanför MFF-taken som flexibilitetsinstrument och katastrofreserv eftersom dessa finansieras genom en ökning av medlemsstaternas ordinarie avgifter. Nya utgifter ska i stället finansieras genom omprioriteringar inom respektive utgiftsrubrik.

Avslutningsvis är det viktigt att understryka att den svenska linjen och förhandlingstaktiken under beredningen i rådet kommer att koordineras med övriga likasinnade länder.

2012/13:47

5 juli

Med beaktande av detta och den kommande förhandlingen med parlamentet kommer regeringen att driva en mycket restriktiv linje under budgetförslaget.

Anf. 26 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar statssekreteraren för redogörelsen. Vi har ingen annan ståndpunkt än regeringen, men jag skulle ändå vilja ställa en fråga. När det handlar om betalningar säger statssekreteraren att de ska begränsas. Det kan man tycka, men det handlar om åtaganden som är gjorda, och detta ska betalas ut. Då är min fråga: Hur begränsar man betalningarna?

När vi kommer till åtagandena är det väl rimligt att man begränsar dem. Men har regeringen någon prioritering när det gäller vad man begränsar? Vi tycker att det är mycket viktigt med en satsning på forskning och utveckling, en satsning mot ungdomsarbetslöshet och så vidare. Var är prioriteringen när man ska dra ned där?

Det är bra att vi jobbar med likasinnade, men har vi chans att vinna? Ibland framstår vi som ganska främmande fåglar i EU-sammanhang, och det är klart att vi måste välja våra krig för att bli framgångsrika i andra frågor, frågan om bankunioner och vad det nu kan vara.

Anf. 27 LARS OHLY (V):

Regeringens mycket restriktiva inställning har naturligtvis stöd från Vänsterpartiet. Men det område som fortfarande sticker ut, och som jag menar är det område där det slösas mest är jordbrukspolitiken. Det är det område där man får ut minst för pengarna och där man låser fast sig i gamla strukturer och dessutom prissätter varor på ett sätt som gör att man konkurrerar ut fattigare länder på världsmarknaden. Detta är helt orimligt.

Jag förstår att det inte är lätt att i detta läge försöka göra minskningar inom jordbrukspolitiken. Men det bör ändå vara en svensk ståndpunkt. Om kompromissen sedan inte leder till en minskning kan jag ha en viss förståelse för det. Men jag tror ändå att det är bra om man på tal om prioriteringar också talar om att om budgeten ska öka någonstans måste pengarna tas någonstans ifrån. För mig är det ganska uppenbart att det i så fall är jordbrukspolitikens område som bör drabbas.

Anf. 28 KEW NORDQVIST (MP):

Jag tackar för föredragningen. Vi följer regeringens linje. Sedan tycker vi naturligtvis att ungdomsarbetslösheten är en fråga som måste lyftas fram.

Vi vill gärna se en omfördelning som möjliggör en grön omställning på EU-nivå, den så kallade Green New Deal. Men i övrigt ska detta ses som ett medskick till regeringen.

Anf. 29 KENT EKEROTH (SD):

Vi är också positiva till att man är mycket restriktiv. Men jag har en känsla av att vi vill vara mer restriktiva än vad regeringen är. Vi vill inte se några ökningar över huvud taget av den svenska avgiften. Om det innebär att jag har en avvikande mening får det bli så.

Anf. 31 PEDER WACHTMEISTER (M):

Jag tackar för föredragningen. Statssekreteraren nämnde att det var ett överskott 2012 på 1 miljard. Men det är väl en chimär eftersom det finns åtaganden som är betydligt större? Detta överskott finns väl bara på papperet? Detta var mer en kommentar.

I förhandlingarna med parlamentet om MFF kom man fram till att man skulle vara mycket flexibel inom dessa områden. Vad innebär det i förhandlingarna? Vi har nämligen aldrig sett något konkret i fråga om detta förhandlingsresultat.

Anf. 32 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Jag ska försöka ge ett samlat svar på alla frågorna. Missar jag något får ni påminna mig.

Till att börja med är mycket låst från MFF-förhandlingarna. Det är själva utgångsläget. På det hela taget får jag lov att säga att MFF-förhandlingarna ändå var framgångsrika. De ledde till en krympande budget. Den svenska EU-avgiften framstår som reellt stabil framöver, i stället för som i kommissionens ursprungsförslag till flerårsbudget där det rörde sig om en betydande ökning. Tittar man på sammansättningen i budgeten gick det hela i rätt riktning.

Sedan är frågan hur vi kan driva detta arbete vidare. Utgångspunkten är precis som tidigare att hålla tillbaka den svenska EU-avgiften. Här har vi ett förslag där det är mycket snäva marginaler. Vi ser därför att det kan komma ett tryck i budgeten utifrån det. Snäva marginaler kan i sin tur i nästa steg innebära att man försöker utnyttja flexibilitetsinstrument. Därför är det viktigt att se till att det finns marginaler i årsbudgeten från början, så att det inte kommer ett kostnadstryck.

Sedan kommer vi på bästa sätt att försöka bevara svenska prioriteringar i detta mellan de olika rubrikerna, det vill säga att vi naturligtvis gärna ser stora marginaler på jordbrukssidan i första hand. Det finns naturligtvis även andra områden. Det som vi drev i MFF-förhandlingarna kommer vi att driva vidare nu i förhandlingarna om årsbudgeten.

Detta är ett beslut som fattas med kvalificerad majoritet. Därmed är man lite begränsad förhandlingsmässigt. Det gäller nu att bedriva ett intensivt arbete med likasinnade. Men som jag nämnde finns det ett tydligt behov att driva denna fråga med marginaler. Vi får se vilken stridsvilja som finns i slutändan bland likasinnade att driva detta vidare. Vi kommer från vår sida naturligtvis att driva detta hårt.

Sedan hade vi frågan om denna miljard som har blivit över i budgeten. Det var en felbudgetering helt enkelt, tror jag, och ingenting annat.

Anf. 33 MARIE GRANLUND (S):

När det gäller frågan hur man minskar betalningarna skulle jag gärna vilja veta hur man gör. Det är saker som man redan har bestämt. Jag har ingenting emot att det står att vi ska minska betalningarna. Men hur görs det rent praktiskt? Det som ska betalas ut måste betalas ut.

Anf. 34 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Betalningarna för 2014 kommer att vara en funktion av två typer av åtaganden. Den första är åtaganden från föregående period där betalningarna kommer 2014, det som kallas rallarna. Den andra kategorin av betalningar kommer från nya åtaganden. Vill vi begränsa betalningarna under 2014 ska vi se till att det inte tillkommer så mycket nya åtaganden för 2014. Vi kan inte göra så mycket åt de räkningar som kommer in. Dem måste vi betala. Men vi ska försöka begränsa mängden nya åtaganden för 2014, så att man helt enkelt inte tar ut svängarna för mycket.

Anf. 35 MARIE GRANLUND (S):

Jag tackar för detta svar. Jag vill bara säga att vi gör ett tydligt medskick om att vi inte vill ha neddragningar när det gäller det som handlar om forskning och utveckling. Jag vet att regeringen har varit emot att satsa på åtgärder mot ungdomsarbetslösheten. Vi är för det, och jag hoppas att det inte blir några neddragningar där. Det är ett tydligt medskick från vår sida.

Anf. 36 ORDFÖRANDEN:

Detta medskick är noterat.

Anf. 37 PEDER WACHTMEISTER (M):

Min fråga handlade om hur parlamentet ser på de flexibla möjligheterna att ändra och flytta pengar från olika områden. De verkar mycket nöjda, och det är alltid en hotbild.

Anf. 38 KENT EKEROTH (SD):

Statssekreteraren sade att vi får tillbaka en del av denna avgift, kanske 2016. Har du någon aning om hur mycket vi får tillbaka då?

Anf. 39 Statssekreterare HANS LINDBERG:

Jag kan börja med att kommentera rabatten. Nettovärdet av den svenska rabatten är ungefär 3 miljarder per år. Det betyder att om vi får vänta till 2016 får vi till att börja med rabatten retroaktivt – 6 miljarder för 2014 och 2015. Sedan kommer dessutom rabatten för 2016.

När det gäller frågan om hur Europaparlamentet ser på marginaler finns begreppet globala marginaler. Jag tror att det i tidningarna benämns som flexibilitetsinstrument. Det är de globala marginalerna som det handlar om i den fleråriga budgeten och hur man kan föra pengar mellan de olika årsbudgetarna över tiden. Där har Europaparlamentet haft ett starkt intresse.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi har noterat en avvikande mening från Sverigedemokraterna och ett tydligt medskick från Socialdemokraterna.

Vi har nått slutet på dagordningen, och det återstår bara för oss att tacka statssekreteraren med medarbetare för närvaron här i dag och önska en trevlig helg.

Innehållsförteckning

2012/13:47

5 juli

1 § Ekonomiska och finansiella frågor 1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2	Statsrådet PETER NORMAN (M)	1
Anf. 3	BO BERNHARDSSON (S)	2
Anf. 4	Statsrådet PETER NORMAN (M)	2
Anf. 5	Ämnesrådet NICLAS ALSÉN	2
Anf. 6	BO BERNHARDSSON (S)	2
Anf. 7	Statsrådet PETER NORMAN (M)	2
Anf. 8	BO BERNHARDSSON (S)	2
Anf. 9	ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 10	Statsrådet PETER NORMAN (M)	3
Anf. 11	ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 12	Statsrådet PETER NORMAN (M)	3
Anf. 13	ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 14	Statsrådet PETER NORMAN (M)	3
Anf. 15	ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16	Statsrådet PETER NORMAN (M)	4
Anf. 17	ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 18	Statsrådet PETER NORMAN (M)	4
Anf. 19	ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 20	Statsrådet PETER NORMAN (M)	5
Anf. 21	ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 22	Statsrådet PETER NORMAN (M)	5
Anf. 23	ORDFÖRANDEN.....	6

2 § Ekonomiska och finansiella frågor (budget) 7

Anf. 24	ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 25	Statssekreterare HANS LINDBERG	7
Anf. 26	MARIE GRANLUND (S).....	12
Anf. 27	LARS OHLY (V)	12
Anf. 28	KEW NORDQVIST (MP)	12
Anf. 29	KENT EKEROTH (SD).....	12
Anf. 30	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 31	PEDER WACHTMEISTER (M)	13
Anf. 32	Statssekreterare HANS LINDBERG	13
Anf. 33	MARIE GRANLUND (S).....	13
Anf. 34	Statssekreterare HANS LINDBERG	14
Anf. 35	MARIE GRANLUND (S).....	14
Anf. 36	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 37	PEDER WACHTMEISTER (M)	14
Anf. 38	KENT EKEROTH (SD).....	14
Anf. 39	Statssekreterare HANS LINDBERG	14
Anf. 40	ORDFÖRANDEN.....	14